HE vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuus, kaivoslaki 40 ja 58 §:n ja ydinenergialaki 23 §

TaV 25.11.2021

Jari Natunen, Ympäristöbiokemisti, FT
Erityisasiantuntija

Suomen luonnonsuojeluliitto

Yhdistyksiin myös asukas/kyläyhdistykset

- Ympäristönsuojelulaissa on myös seuraavasti:
- ..sijaintialueella luonnon-, ympäristön- tai terveydensuojelun **taikka asuinympäristön viihtyisyyden** edistäminen
- Mahdollisesti yleisemmin: **taikka asuinympäristön viihtyisyyden ja asukkaiden oikeuksien** edistäminen
- Asukasyhdistykset ovat tärkeitä asutusalueilla ja teollisuuden läheisyydessä, Seveso-direktiivi
- Kansalaisten osallistuminen on yhteiskunnan, ympäristön ja viime kädessä myös teollisuuden etu

Kemikaalilain sovellus heikkoa

- Talvivaara ongelmien alkusyitä rikkivety- ja lipeä-kemikaalit
- Ympäristöluvassa ei huomioitu riittävästi kemikaaleja ja prosessia.
- Ylupa-viranomaisen ala laaja ja osaamista tarvitaan paljon
- Kemikaaliluvat eivät huomioi ympäristöä
- Turva-arvioit ja kemikaalit salataan, kuuleminen vesittyy
- Tarvitaan tarkemmat määräykset asetukseen lupakäsittelystä
- Hallinto on siiloutunut

Prof. Matti Saarnisto: ”Kainuun ikiliikkuja”

https://www.aamulehti.fi/raha/geologian-professori-on-kummallista-etta-paaministeri-puhuu-edelleen-terrafamen-ihmeesta-24258236 kuva aamulehti

YVAt eivät toimi kemikaalien ja radioaktiivisten aineiden osalta

- Kemikaaliviranomainen voi sanoa huomioivansa YVAn
- Usein oleelliset kemikaalit puuttuva YVAsta
- Tärkeätä myös YVAn ajantasaisuuden selvitys, hyvä lakiesityksessä, jos toimisi oikeasti
- TEMin johtamat ydinenergia-alan YVA luokattomia
  - Julistetaan ei vaikutuksia, mutta perusteluja ei ole
  - Kuuleminen ei toteudu
  - Radioaktiivisuus vielä pahemmin suljetun piirin asia

Fennovoima YVAn huomioinen kemikaaliluvassa 2020

- ”YVA-selostuksessa on kuvattu hankealueen sijoittumista luontokohteiden lähelle ja tunnistettu etenkin öljyvuodoista aiheutuvat uhat. Muista kemikaaleista selostuksessa mainitaan happojen ja emästen ympäristövaikutukset. Tukes antoi arviointiselostuksesta lausunnon 26.3.2014 (dnro 8555/36/2013). Lausunnossa todettiin, että vaarallisiin kemikaaleihin liittyvät asiat oli huomioitu riittävällä tasolla. Arviointiselostuksen katsotaan kuvaavan ajantasaisesti nyt haettua vaarallisten kemikaalien laajamittaista teollista käsittelyä ja varastointia.”
- Vaasan Hallinto-oikeus oli jo 2017 laittanut ympäristölupaan selvitysvelvoitteet mm. erittäin haitallisista mereen laskettavista kemikaaleista, myös ilmeisiä onnettomuusriskejä, osin puuttuivat YVAsta

Kansalaisten osallistuminen on hyvin tärkeää

A-Talk Talvivaaran ihme 17.11.2016
https://www.youtube.com/watch?v=nLDgRvKb8fo

Talvivaaran kemikaalit luonnossa
Näytteenottoa talvi 2012-2013

KIITOS

Suomen luonnonsuojeluliitto